

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора кафедри теорії і методики фізичного виховання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Ящука Сергія Миколайовича про дисертаційне дослідження Загури Федора Івановича «Теоретичні і методичні засади професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти», подане на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти

З метою здійснення експертизи дисертації Загури Федора Івановича нами було проаналізовано її зміст, а також реферат й основні наукові праці дисертанта. Узагальнені результати викладено у наступних положеннях.

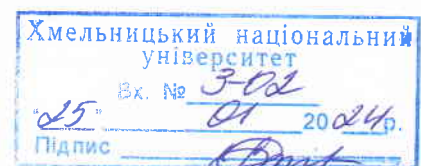
Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із відповідними планами галузей науки

У системі вищої освіти якість підготовки фахівців оцінюється якістю освітнього процесу, завданням якого є забезпечення підготовки висококваліфікованого та всебічно гармонійно розвиненого фахівця, здатного відповідати на виклики часу. У формуванні всебічно гармонійно розвиненої особистості важливе місце відводиться зміцненню здоров'я, що значною мірою залежить від ефективності оздоровчої роботи у закладах освіти, адже технічний прогрес, стрімкий розвиток науки і дедалі зростаюча кількість нової інформації, необхідної сучасному фахівцю, роблять навчальну працю здобувача освіти все більш інтенсивною, напруженою. Відповідно зростає значення фізичної культури як засобу оптимізації режиму життя, активного відпочинку, збереження і підвищення працездатності студентів протягом усього періоду навчання у закладах вищої освіти. Як наслідок, потребує удосконалення процесу професійної підготовки викладача фізичного виховання як організатора фізкультурно-оздоровчої, спортивно-дозвілдової роботи, на що й покликане дисертаційне дослідження Федора Івановича.

Відтак, актуальність проблеми, до якої звернувся Загура Федір Іванович є очевидною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дослідження виконане в межах науково-дослідницької роботи Національного університету «Львівська політехніка» – «Теоретико-методичні засади особистісного і професійного розвитку сучасного фахівця в умовах інтеграції у міжнародний освітній простір» (ДР № 0121U113179). Тему роботи затверджено на засіданні Вченої ради Національного університету «Львівська політехніка» (протокол № 5 від 31.10.2023 р.).

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації

Дисертантом з'ясовано ступінь розроблення проблеми дослідження у вітчизняній науковій літературі та практиці, уточнено її термінологічний апарат; досліджено особливості професійного розвитку викладачів фізичного виховання, зокрема представлено й обґрунтовано методологічні підходи та визначено зміни на індивідуальному та інституційному рівні, в основу яких покладено реалізацію принципів професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти, схарактеризовано професійну діяльність викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти у нормативно-правовому дискурсі; інтерпретовано результати аналізу пропозицій провайдерів програм професійного розвитку для викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти; представлено результати аналізу досвіду викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти щодо участі у програмах професійного розвитку; охарактеризовано зміст і структуру готовності викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти до виконання професійних функцій, а також обґрунтовано критерії, показники та рівні її сформованості; презентовано концепцію професійного розвитку викладачів фізичного виховання; представлено модель системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти та охарактеризовано її підсистеми, а також організаційно-педагогічні умови, необхідні для професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти; розроблено й експериментально перевірено ефективність системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти; впроваджено в освітню практику ЗВО навчально-методичного забезпечення для вдосконалення системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти.

Нові факти, одержані здобувачем

Вважаємо, що дисертаційне дослідження Загури Федора Івановича є комплексним, у якому уперше обґрунтовано професійний розвиток викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти, в основу якої покладено три концепти – методологічний, теоретичний, технологічний; розроблено, змодельовано й експериментально перевірено ефективність системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти, складниками якої є цільова, концептуально-методологічна, теоретико-змістова, організаційно-операційна, діагностично-результативна підсистеми; виявлено й обґрунтовано

організаційно-педагогічні умови професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти (застосування дієвих механізмів стимулювання мотивації викладачів фізичного виховання до професійного розвитку на неперервній основі; гармонізація змісту професійного розвитку викладачів фізичного виховання з потребами професійної діяльності й інтересами науково-педагогічних працівників, кафедри, факультету, багатогалузевого закладу вищої освіти на різних етапах професійного розвитку; інтеграція внутрішніх і зовнішніх форм та моделей, методів професійного розвитку викладачів фізичного виховання; удосконалення навчально-методичного забезпечення професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти);

Позитивно оцінюємо те, що автором удосконалено змістове наповнення професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти, його інституційні форми й моделі, індивідуальні форми та методи; уточнено й конкретизовано поняття «професійний розвиток», «готовність викладачів фізичного виховання до виконання професійних функцій»; зміст компонентної структури готовності (компоненти, критерії, показники) викладачів фізичного виховання до виконання професійних функцій у багатогалузевих закладах вищої освіти; інструментарій для діагностики стану готовності викладачів фізичного виховання до виконання професійних функцій.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечено науковою і методологічною правильністю вихідних положень, ґрунтовним теоретичним аналізом проблеми, застосуванням цілісного комплексу взаємопов'язаних методів дослідження, репрезентативністю вибірки, поєднанням якісного і кількісного методів аналізу емпіричного матеріалу із застосуванням апарату математичної статистики. Доцільно також позитивно оцінити вміння дослідника систематизувати й узагальнювати дослідницькі документи і матеріали, що має певну специфіку в педагогічних наукових пошуках.

Загура Федір Іванович досить вдало та системно підійшов до виокремлення суперечностей стосовно досліджуваної проблематики та, на наш погляд, чітко визначив об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, що дало змогу в подальшому усунути виявлені суперечності.

Усе це створило необхідні умови для оптимального вибору стратегії наукового пошуку та його ефективної реалізації. Одержані дані та результати

їх опрацювання вказують на ефективність обраної наукової траєкторії дослідження.

Значення для науки і практики одержаних автором результатів

Практичне значення результатів дослідження полягає в впровадженні у багатогалузевих закладах вищої освіти системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання, зокрема інтегративного електронного навчально-методичного комплексу «Професійний розвиток викладачів фізичного виховання багатогалузевого закладу вищої освіти: від теорії до практики», що охоплює лекції-дискусії, вебінари, круглі столи, майстер-класи, оздоровчо-дозвіллєві та оздоровчо-профілактичні заходи, семінари і тренінги, методичну скарбницю.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (акт № 63 від 22.06.2023); Національного університету «Львівська політехніка» (акт № 67-01-1690 від 14.08.2023); Львівського національного університету імені Івана Франка (акт № 2201-С від 28.08.2023); Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (акт б/н від 30.08.2023); Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (акт № 156/09 від 01.09.2023); Національного університету «Одеська політехніка» (довідка № 187 від 07.09.2023); Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (акт № 27/25-1776 від 15.09.2023); Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (акт б/н від 20.09.2023); Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (акт № 13-01-1163 від 26.09.2023); Сумського державного університету (акт № 01.01/02-06/3232 від 27.09.2023).

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації

Проведений аналіз наукових здобутків Загури Федора Івановича свідчить, що основні положення, матеріали й висновки дослідження можуть використовувати науково-педагогічні працівники в процесі власного професійного розвитку на особистісному, кафедральному, інституційному рівнях, а також науковці для подальшого студіювання актуалізованих у роботі питань, матеріали дисертаційного дослідження корисні для змістового наповнення навчальних курсів освітньо-професійних програм фізкультурно-спортивного спрямування; навчальних курсів програм підвищення кваліфікації викладачів фізичного виховання та вчителів фізичної культури.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність

Структура дисертації є методологічно обґрунтованою й логічною.

Дисертація і реферат написанні й оформлені згідно з нормативними вимогами. Стиль викладу й аналіз проміжних і кінцевих результатів дослідження, наукових положень і висновків є обґрунтованим на теоретичному і методологічному рівнях.

Робота містить анотації українською й англійською мовами, вступ, п'ять розділів, висновки до кожного з них, загальні висновки, список використаних джерел (891 найменувань, з них 277 – іноземними мовами), 25 додатків. Загальний обсяг дослідження становить 597 сторінок, із них основного тексту – 359 сторінок. Дисертація містить 17 таблиць і 47 рисунків.

Так, у **вступі** обґрунтовано актуальність проблеми дослідження, її зв'язок із науковими програмами, планами, темами, окреслено мету, завдання, об'єкт, предмет наукового пошуку; сформульовано гіпотезу, обґрунтовано концепцію, методологічні засади, описано комплекс методів; аргументовано наукову новизну й практичне значення одержаних результатів; обґрунтовано особистий внесок здобувача, подано відомості про впровадження й апробацію результатів, поінформовано про публікації, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі **«Теоретико-методологічні засади професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти»** представлено професійний розвиток викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти як предмет науково-педагогічних досліджень, теоретичні засади, принципи, а також методологічні підходи до професійного розвитку викладачів фізичного виховання.

У ході дослідження з'ясовано, що професійний розвиток сучасного фахівця є однією із актуальних проблем, що розглядаються крізь призму низки наук, різноманітні аспекти проблеми професійного розвитку науково-педагогічних працівників загалом та викладачів фізичного виховання, відображені у різноманітних документах міжнародного та національного рівнів, монографічних, дисертаційних дослідженнях, періодичних виданнях філософського, антропологічного, педагогічного, психологічного, управлінського, економічного, фізкультурного та спортивного спрямування.

Заслуговує уваги матеріал дослідження, в якому представлено розгляд професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти крізь призму філософії, соціальної антропології, психології, економіки, андрагогіки, який дав змогу виокремити теорії та концепції, покладені в його основу: трансформаційна теорія навчання, теорія організації, теорія людського капіталу, теорія систем, теорія досвідного

навчання, теорія Д. Колба про стилі навчання та навчальний цикл тощо.

Досить цінним є матеріал дослідження, в якому представлено принципи професійного розвитку викладачів фізичного виховання (принцип науковості і практичної спрямованості, гнучкості, інтегрованості, відкритості, системності, варіативності, колегіальності, контекстного навчання, індивідуалізації та особистісного спрямування, проблемності, рефлексивності, активного навчання) та методологічні підходи до професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти (антропоцентричний, андрагогічний, міждисциплінарний, парадигмальний, системний, синергетичний, компетентнісний, діяльнісний, акмеологічний, аксіологічний, культурологічний, особистісно орієнтований), що дало визначити зміни на індивідуальному та інституційному рівні.

У другому розділі **«Особливості професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти в Україні»** схарактеризовано професійну діяльність викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти у нормативно-правовому дискурсі; інтерпретовано результати аналізу пропозицій провайдерів програм професійного розвитку для викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти; представлено результати аналізу досвіду викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти щодо участі у програмах професійного розвитку.

Заслуговує на схвалення аналіз дисертантом нормативних документів провідних багатогалузевих закладів вищої освіти, що окреслюють особливості професійної діяльності викладачів фізичного виховання (організаційна, навчальна, навчально-методична, наукова, міжнародна, оздоровчо-профілактична, спортивно-дозвіллева та спортивна робота), що дало змогу дисертанту у ході дослідження з'ясувати, що у сфері вищої освіти на національному та інституційному рівнях розроблена нормативно-правова база, що регулює професійний розвиток науково-педагогічних працівників, зазвичай, у формі курсів підвищення кваліфікації, стажування. Виявлено, що практично відсутні вузькоспеціалізовані програми у закладах освіти та пропозиції освітніх платформ, що користуються популярністю в системі освіти України (ВУМ online, Coursera, EdEra, Prometheus, Udemy, УМІТИ), які безпосередньо стосуються роботи викладачів фізичного виховання.

Проведено опитування 229 науково-педагогічних працівників фізичного виховання провідних багатогалузевих закладів вищої освіти в онлайн форматі, за результатами якого з'ясовано, що викладачі освоюють програми

професійного розвитку на періодичній основі; розуміють вплив професійного розвитку на успішність професійної діяльності викладача фізичного виховання, особистісну і професійну реалізацію; співпрацюють із відповідними підрозділами університету в основному на етапі планування та звітування; усвідомлюють потребу у поглибленні знань, формуванні вмінь і навичок, необхідних для реалізації різних видів роботи та сформульовано висновок про те, що досліджена практика організації окремих курсів та програм професійного розвитку є недостатньою і потребує удосконалення.

У третьому розділі «Характеристика готовності викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти до виконання професійних функцій» проаналізовано зміст і структуру готовності викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти до виконання професійних функцій, а також обґрунтовано критерії, показники та рівні її сформованості.

Представлено авторське трактування готовності викладачів фізичного виховання до виконання професійних функцій у багатогалузевому закладі вищої освіти як особливого активного і діяльнісного стану, а також як сукупності знань, умінь і навичок, професійних цінностей і ставлення, здібностей та особистісних якостей, що формуються, розвиваються та освоюються в умовах неперервного професійного розвитку, а їх інтеграція складає основу для ефективного виконання професійних функцій в академічному середовищі багатогалузевого закладу вищої освіти у контексті організаційної, наукової, навчальної, навчально-методичної, міжнародної, оздоровчо-профілактичної, спортивно-дозвілдової та спортивної роботи.

Варте уваги виокремлення автором мотиваційного (чітка і стійка позитивна мотивація, потреби та інтереси, бажання досягти успішності та результативності у різних видах роботи; розкриття особистісного та професійного потенціалу, що відображають загальнолюдські та професійні цінності і ставлення викладача фізичного виховання тощо), гносеологічного (чітке структурування та систематизація фундаментальних, науково-дослідницьких, соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних, практичних, методичних, управлінсько-організаційних, інформаційно-технологічних знань викладачів фізичного виховання; використання системи знань для удосконалення професійної діяльності, неперервного професійного розвитку та досягнення професійної майстерності тощо), особистісного (організаційно-вольові, комунікативні, емотивні, мисленнєві, рефлексивні якості, що сприяють забезпеченню ефективності виконання функцій викладача фізичного виховання в організаційній,

науковій, навчальній, навчально-методичній, міжнародній, оздоровчо-профілактичній, спортивно-дозвіллевій та спортивній роботі тощо) та діяльнісного компонентів (використання системи знань на практиці, формування індивідуального стилю викладача фізичного виховання, здатність планувати, організовувати, імплементувати, здійснювати моніторинг й оцінювання професійної діяльності та власного професійного розвитку; накопичення досвіду та вдосконалення професійних компетентностей тощо).

Охарактеризовано критерії мотиваційно-ціннісний (позитивна мотивація до професійної діяльності у багатогалузевому закладі вищої освіти та професійного розвитку на неперервній основі; комплекс загальнолюдських та професійних цінностей і ставлення; чітка професійна позиція та спрямованість на реалізацію власного потенціалу у професійному та академічному середовищах багатогалузевого закладу вищої освіти); когнітивно-пізнавальний (повнота, глибина та системність соціально-гуманітарних, фундаментальних, методичних, психолого-педагогічних, інформаційно-технологічних, практичних знань, що дозволяють виконувати функції викладача фізичного виховання у багатогалузевому закладі вищої освіти; комплекс знань про активізацію пізнавальної діяльності та професійний розвиток); операційно-діяльнісний (ступінь сформованості особистісних та професійних якостей, що дозволяють здійснювати саморозвиток та самооцінювання; здатність до реалізації професійного розвитку упродовж всієї професійної діяльності; особистісно-рефлексивний (уміння і навички практичного застосування комплексу професійних знань для виконання функцій викладача фізичного виховання в організаційній, науковій, навчальній, навчально-методичній, міжнародній, оздоровчо-профілактичній, спортивно-дозвіллевій та спортивній роботі; здатність до мобілізації особистісного потенціалу тощо) та визначено рівні (низький (алгоритмічний), середній (контруктивний), високий (рефлексивно-творчий).

Особливу значущість має **четвертий** розділ дисертації **«Система професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти»**, де переконливо доводиться необхідність системного підходу до організації професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти через сукупність таких рівноправних і взаємопов'язаних компонентів: концепцію, модель системи та організаційно-педагогічні умови професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти.

Беззаперечно цінним є матеріал дисертаційного дослідження, в якому

презентовано концепцію професійного розвитку викладачів фізичного виховання, що розглядається автором у процесуальному (процес, що реалізується упродовж всієї професійної діяльності й передбачає врахування специфіки початкової професійної підготовки, а також потреб кожного етапу професійного розвитку науково-педагогічного працівника) та системному (система взаємодоповнюючих компонентів – підсистем) вимірах, яка характеризується наявністю взаємозв'язків, відображенням потреб професійної діяльності, врахуванням етапів професійного розвитку науково-педагогічних працівників, що реалізується у контексті академічного середовища багатогалузевого закладу вищої освіти.

Заслуговує уваги матеріал дослідження, в якому наголошено на важливості виокремлених й обґрунтованих організаційно-педагогічних умов: застосування дієвих механізмів стимулювання мотивації викладачів фізичного виховання до професійного розвитку на неперервній основі; гармонізація змісту професійного розвитку викладачів фізичного виховання з потребами професійної діяльності та інтересами науково-педагогічних працівників, кафебри, факультету, багатогалузевого закладу вищої освіти на різних етапах професійного розвитку; інтеграція внутрішніх і зовнішніх форм та моделей, методів професійного розвитку викладачів фізичного виховання; удосконалення навчально-методичного забезпечення професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти.

Викликає інтерес візуалізована у вигляді моделі система професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти, що охоплює цільову, концептуально-методологічну, теоретико-змістову, організаційно-операційну, діагностично-результативну підсистеми.

Для досягнення ефективності системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти розроблено й упроваджено навчально-методичне забезпечення професійного розвитку викладачів фізичного виховання в багатогалузевих закладах вищої освіти, що представлено в інтегративному електронному навчально-методичному комплексі «Професійний розвиток викладачів фізичного виховання багатогалузевого закладу вищої освіти: від теорії до практики», який містить програму професійного розвитку, інформацію про нормативно-правову та джерельну базу професійного розвитку, теоретичний та навчально-методичний матеріал тощо.

У п'ятому розділі «Експериментальна перевірка ефективності системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти» схарактеризовано програму

експериментального дослідження, висвітлено особливості організації констатувального етапу експерименту, а також аналіз результатів формувального етапу педагогічного експерименту.

Дослідницько-експериментальну роботу проведено поетапно в умовах освітнього процесу з 2018 р. по 2023 р. Для репрезентативності вибірки до педагогічного експерименту залучено 229 викладачів фізичного виховання (контрольна група (КГ) – 112 викладачів, експериментальна група (ЕГ) – 117 викладачів), 36 досвідчених викладачів (експерти) багатогалузевих закладів вищої освіти, зокрема: Львівського національного університету імені Івана Франка, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Національного університету «Львівська політехніка», Сумського державного університету, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Національного університету «Одеська політехніка».

Опис експериментального етапу дослідження, логіка подання його матеріалів, процедури збору емпіричних даних та перевірки їх достовірності в цілому відповідають меті й завданням дослідження. У роботі вдало побудовано дослідно-експериментальну роботу, що являє собою серію контрольних зрізів по опитуванню викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти. Проведене дослідження дозволило дослідити рівень готовності викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти до виконання професійних функцій. На основі аналізу результатів педагогічного експерименту зроблено висновок про доцільність запропонованої системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти (зокрема, концептуальної моделі, організаційно-педагогічних умов, розробленого науково-методичного забезпечення). Одержані результати дають підстави для висновку: виконання завдань дослідження сприяло досягненню його мети та підтвердженню гіпотези.

Педагогічну результативність і достовірність експериментального дослідження підтверджено методами математичної статистики.

Слід відзначити, що загальні висновки відповідають поставленим завданням, обґрунтованість і переконливість яких засвідчують самостійність і логічність суджень, достатню наукову підготовленість здобувача.

На особливу увагу заслуговує зміст додатків до дисертаційного

дослідження, в яких представлено чималий фактологічний матеріал, що висвітлює всі сторони означеного дослідження та унаочнює окремі його етапи й результати. Список використаних джерел зроблено з дотриманням встановлених вимог. Рівень узагальнення результатів педагогічного наукового пошуку свідчать про його зрілість як дослідника проблем педагогіки.

У змісті реферату відображено основні положення дисертації, їх викладено досить повно. Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені в рефераті, належним чином розкрито й обґрунтовано в рукописі дисертації. Поняттєво-термінологічний апарат визначено з урахуванням специфіки педагогічного дослідження.

Констатуємо і той факт, що загальний об'єм основного тексту дисертації відповідає вимогам до написання наукових досліджень, які подаються на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Попри відмічений позитив, у роботі є спірні моменти, побажання та зауваження, які спонукають до дискусії, а саме:

1. У підрозділі 1.1. «Професійний розвиток викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти як предмет науково-педагогічних досліджень» достатньою мірою проаналізовано проблему розвитку викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти у вітчизняній педагогічній теорії та практиці. Дослідження значно виграло б, як би дисертантом було проаналізовано професійний розвиток викладачів фізичного виховання та можливостей його реалізації саме у зарубіжних закладах освіти.

2. Заслуговує уваги розкритий матеріал підрозділу 1.4. «Методологічні підходи до професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти». Однак на нашу думку, при обґрунтуванні методологічних підходів с.105 варто розкрити власні думки щодо особливостей застосування досліджених підходів з точки зору професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти.

3. У моделі системи професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти достатньою мірою представлено індивідуальні форми та методи професійного розвитку викладачів фізичного виховання, водночас каскадний та наративний методи не знайшли відображення у змісті підрозділу 4.2. «Організаційно-педагогічні

умови професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти», реалізації їх у практиці впровадження.

4. На особливу увагу заслуговують додатки до дисертації, викладені на 119 сторінках. Як побажання для подальшої науково-методичної роботи в означеному напрямі, рекомендуємо підготувати та видати методичні рекомендації з теорії і практики професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти.

5. Робота значно виграла б, якби у додатках були представлені науково-методичні рекомендації до використання різних форм і методів професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти, що задекларовані у розділі «Методична скарбниця» в інтегративному електронному навчально-методичному комплексі «Професійний розвиток викладачів фізичного виховання багатогалузевого закладу вищої освіти: від теорії до практики».

Однак, висловлені зауваження та побажання носять дискусійний характер, а тому не мають суттєвого впливу на високу позитивну оцінку рецензованого дисертаційного дослідження. Робота, безсумнівно, містить значні наукові доробки та нові, раніше не захищені наукові положення.

Повнота висвітлення результатів в опублікованих працях

Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені в дисертації, достатньо повно висвітлені в опублікованих працях здобувача. Аналіз змісту публікацій, які розкривають науковий зміст дисертації, свідчить, що їм притаманний конкретний і ціннісний характер, вони чітко аргументовані, узагальнення результатів педагогічного дослідження здійснено на належному методологічному рівні.

Підкреслимо широкий спектр апробації результатів дослідження на 9 міжнародних, 5 усеукраїнських науково-практичних конференціях. Проміжні та кінцеві результати дослідження висвітлено у 46 публікаціях автора (із них 22 – одноосібні): 1 монографія, 22 статті у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, 5 статей у періодичних наукових виданнях, які проіндексовані в міжнародних базах даних «Scopus», «Web of Science», «Core Collection», 14 праць, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 1 праця, яка додатково відображає результати дослідження, 3 патенти.

Висновок про відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук»

На основі вивчення поданої роботи можна дійти висновку, що

дисертаційна робота Загури Федора Івановича «Теоретичні і методичні засади професійного розвитку викладачів фізичного виховання багатогалузевих закладів вищої освіти» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагомe теоретичне й прикладне значення для розвитку педагогічної науки, заслуговує позитивної оцінки, відповідає «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 р., а її автор, Загура Федір Іванович, заслуговує присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри теорії і
методики фізичного виховання,
декан факультету фізичного виховання
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

Сергій ЯЩУК

Підпис офіційного опонента
Ящука С.М. засвідчую т.в.о. ректора,
доктор педагогічних наук, професор

Андрій ГЕДЗИК